

REFORMÁCIÓ

Kedves Testvéreim! Két péntekre, ha az Isten úgy akarja, kilépünk a megkezdett mederből és ezt a két órát a reformációra szenteljük. Azért határoztam el magam erre, mert szükségesnek tartom a reformáció helyes megértését, de annak a gyakorlati életbe való átvitelét. A reformáció szó a Bibliában nem fordul elő és mégis nem mondhatjuk azt, hogy a reformáció nem bibliai fogalom. A reformáció szót a Bibliában egy másik szó képviseli, ez a szó: megtérés! Megtérés-reformáció ugyanaz a fogalom, csak a megtérés szót egyes emberre szoktuk alkalmazni, a reformáció szót az egyházra. Hogy helyes-e a reformáció szónak használata, arra a későbbiek során visszatérünk.

Ha tehát én a reformáció fogalmát egynek veszem a megtérés fogalmával, akkor én a megtérés alatt olyasfélét értek, mint a reformáció. Szeretném most nem a reformációt alkalmazni a megtérés megszokott és elterjedt fogalmához, hanem a megtérést közelíteni a reformáció fogalmához.

Hogy mi a reformáció, arra megtanítottak minket szépen sz iskolákban. Reformálni annyit jelent, mint visszamenni Isten igéjéhez. Megtérni nem annyit jelent, hogy az ember a maga üdvösségéről gondoskodik és ezzel minden el van intézve, hanem annyit jelent, hogy az ember elhagyja saját gondolatait és visszatér Isten gondolataihoz. Mint Ézsaiásnál találjuk: „*Mint amilyen messze van a föld az égtől, oly messze van a ti gondolataitok az én gondolataimtól, a ti utaitok az én utaimtól*” /Ésa 55: 8/. Megtérni tehát annyit jelent, mint elvetni saját gondolatainkat, s helyette Isten gondolatait követni, És ha ez a megtérés, - ez a reformáció is. Foglalkozunk most a reformációval úgy, mint az Istenhez való visszatéréssel.

Vajon alkalmazható-e a megtérésnek szinte mindenki előtt ismert típusa a tékozló fiú megtérése az egyházba. Csakugyan, mint a tékozló fiú, elhagyta az egyház az Atya házát, az Istennel való közösséget, ettől messze eltávozott?

Hát ezt az eltávozást fejezi ki a Jelenések Könyve /2. fejezetében/, amikor azt mondja, hogy az efézusi gyülekezet elhagyta az első szeretetet, Ez az első szeretet nem más, mint Isten szeretete. Mert a szeretet nem abban van, hogy mi szeretjük az Istent, hanem, hogy az Isten szeretett minket először. Az első szeretet; Isten szeretetközösségében való bent léttel. Mikor ebből a szeretetközösségből kilépünk a hideg, sötét világba, ekkor elhagyjuk az Istent és lelkünk elsötétül. És ebből az elhidegülésből kell visszamenni újra az Atya szeretetébe, az első szeretetbe.

Ugyanez áll az egész emberiségre. Az ember nem ez állatból indult el, hanem az Atya mellől, az Isten szeretetközösségéből, onnan távolodott el a sötét éjszakába. És ebből kell visszamenni újra a ragyogó, fényes, meleg paradicsomba - Isten szeretetébe. Mikor Jézus ezt mondja a megfeszített lator egyikének:

„Még ma velem leszel a paradicsomban?“, ekkor ezzel azt mondja, még ma velem leszel az én szeretetemben.

Mert Isten szeretetében lenni - ez a Paradicsom. - Tehát reformálni az egyházat annyit jelent, mint visszamenni Isten szeretetébe. A tékozló fiú ott hagyta az atyai házat, mert nem látta, nem érezte benne az Atya szeretetét, Az Atyát zsarnoknak látta, éppen úgy, mint az idősebbik fiú. És ebben a két fiú nem tért el egymástól.

Hiszen az idősebbik fiú is azt mondta „nem adtál soha egy gödölyét, hogy barátaimmal elköltsem azt“. Nem áll az az állítás, hogy az idősebbik fiú az Atyától nem tért el. Nem hagyta el az atyai házat, de a szíve nem volt az Atya mellett. A tékozló fiú tehát egyszer meglátta azt, hogy neki az atyja házába vissza kell mennie. Ezt csak ennek alapján látta be, hogy megismerte az Atya szeretetét, és hogy csakugyan ez volt visszatérésének oka, látjuk ebből a nyilatkozatból, hogy „az én atyám házában mily sok béres bővelkedik“. Még a béresnek is jobb a dolguk az atyai házban, mint neki. A tékozló fiú egyszer csak felismerte, meglátta az atya szeretetét. Mi lehetett az oka annak, hogy korábban nem látta meg azt a szeretetet? Miért ismerte félre az Atyát? Miért tekintette az atyai házat ridegnek, ahonnan menekülnie kellett? Valami eltakarta az Atyát előle. Saját maga akart érvényesülni. Hiszen az volt a célja, messze menni el az Atyától, ahol az Atya nem látja, hogy mit tesz, ahol végre azt teheti, amit ő akar. Az Ő akarata, az ő saját lénye, volt az a hatalom, mely eltakarta a mennyei Atya szeretetét előle. És csak mikor saját magában csalódott, mikor útjai kudarcban végződtek, mikor már nem volt önmagában mit keresnie, akkor ragyogott fel előtte az Atya szeretete.

Először tehát, önmagának kellett összetörnie. Csak összetört szívvel ismerhette fel az Atyát, és lám ebben áll a megtérés. Mikor önmagunk, mint bálvány alá-süllyedünk, mikor magunkhoz többé nem ragaszkodunk, akkor térünk vissza az Atyához. Ez az egyéni megtérés, alkalmazható-e az egyház megtérésére, vagyis a reformációra? Ha megvizsgáljuk az egyház történetét, rájutunk, hogy igen.

Alkalmazható azért, mert az egyháznak, az Istentől való eltávolodásának az oka az ember volt. Az ember magát tette Isten helyébe. Ezért vált szükségessé a reformáció, vagyis az Istenhez való visszatérés.

Általában négy területen szoktuk a reformáció szükségességét szemlélni. Ez a négy terület: az Istentisztelet, az erkölcsi élet, a tanítás és az egyház szervezet. Ennek a négy egyházi sajátosságnak a területéből áll az egyház története. Nézzük, mit történt, ezen a négy területen az apostolok korszaka után.

Az Istentiszteleten:

Az apostolok idejében Isten Szelleme állt a középpontban. Ő mutatta meg a maga világosságát Ő sugallta a prófétákat akik szóltak, Őt várták, akik az ígét hirdették, hogy világítsa meg az Ige a hallgatók értelmét.

A középpontban az Isten szent Szelleme állott. És utána a középpontba az ember lépett. Az emberi bölcsesség az emberi értelem. A szép prédikációk, éneklések, az emberi szép rend mellett az Isten szent Szelleme lassanként kiszorult. Akkor lehetett az Istentisztelet szép, szólhatott az imádság pergőtüze, lehetett az igehirdetés elmésen okos, de hideg lett. Mi volt mindennek az oka? Nem érezték szükségét annak, hogy Isten Szelleme jöjjön. Ha ott álltak volna üresen, éhesen, szomjasan, megalázkodva; ha felkiáltottak volna. *„Ha te nem jössz, ha a Te Szellemed nem világít, belevesszünk a sötétségbe”*, akkor az Isten szent Szelleme visszatért volna hozzájuk. De ehelyett más történt. Megszabták, hogy mikor kell felállni, leülni, megszabták az Istentisztelet anyagát, a szavakat a szertartást.

Ki volt szépen minden cirkalmazva úgy, hogy Isten Szelleme számára nem maradt semmi kezdeményezés. Az ember mindent elintézett előre. Vagyis Isten helyébe lépett az ember. Most is ilyen folyik az egyházakban. Mikor az ember cifrázni akarja az Istentiszteletet, akkor lemond az Isten Szelleméről. De mikor Isten Szelleme megjelenik felfordítja az emberi rendet, amint történt Walesben. Úgy ahogyan Isten Szelleme megtöltötte az embereket, úgy szóltak Isten igéjéből úgy imádkoztak, úgy énekeltek. Ez ébredés volt! Az ébredés pedig lázadás az ellen, amit az ember csinál.

A második terület, ahol az egyházi élet kifejlődik az erkölcsi élet.

A keresztyénség tisztább, jobb, magasabb erkölcsiséget hozott, mint amit a pogányok ismertek, mint ami ismeretes volt a zsidó gyülekezetekben is.

Ismeretes, hogy Jézus hányszor ostorozta ezt az erkölcsiséget; színészkedésnek nevezte az alamizsna osztogatását, az emberi méltóságok fitogtatását, undorító-nak, elítéli a külső vallásosságukat. Minden elítélendő, amit az ember cselekszik Isten helyett. Az emberi szív a Szentírás szerint, javíthatatlan és gonosz, csak Isten tudja újjászülni, megváltoztatni. Az ember nem képes magát megjavítani, de tud valamit tenni, az új élet helyett. Ez a valami a külső forma, a látszat. Az ember úgy viselkedik, mintha Istennel járna. Jótékonykodik, hogy az emberek lássák, imádkozik, hogy az emberek jó véleménnyel legyenek róla. Vallásoskodik, hogy dicsőséget szerezzen magának, de szíve nem keresi az Istent. Tehát, amit Isten tenne, helyébe oda teszi az ember magát, tehát megint ott van az ember Isten helyén. Így fejlődött ki az aszkézis is, a test sanyargatása, fegyelmezése. Afele fordult a figyelem, amit az ember tesz. A szívét ugyan megjavítani nem tudja, de testét gyötörni igen. Megtagadja magától, amit Isten áldásában ad, nem eszik, nem alszik, böjtölve mutatja, hogy milyen szent. De szíve nem javul meg ettől. A szeretet nem költözik belé azáltal, ha kínozzuk magunkat. Mindez Isten munkáját akarja helyettesíteni. Lassan elfelejtjük, hogy mit tett Isten értünk, és csak azt látjuk, mit teszünk mi. Így fejlődött ki az aszkéta, majd a remete élet, majd a

kolostori, szerzetesi szervezetek. Mindez nem más, mint az emberi cselekvésnek Isten elé állítása. Az ember kínálja magát Istennek és az embereknek: nézz mit tudok én tenni!

Az erkölcsi élet terén az egyház eltávolodott Istentől, mert az emberit tette oda a Krisztusi helyébe. Ha azt mondanánk őszintén: itt vagyok Uram, nem tudok magamon uralkodni a kísértésben, ezek engem elragadnak, gyenge vagyok, hogy szembe szálljak a sötétséggel, ha Te nem segítesz el kell merüljek a bűnbe. Ha így tudnánk vagy tudtak volna kiáltani, akkor Isten szent Szelleme újra visszatért volna az egyházba. De nem ezt mondták, maguk akartak segíteni és Isten távol maradt.

Van az egyházi életnek egy harmadik fontos területe: a tanítás. A tanítás éppúgy az Isten szent Szellemének ajándéka, mint az erkölcsi élet, vagy az Istentisztelet áldás. Én azonban csak akkor világosodok meg, ha Isten Szelleme a szívemben világosságot gyújt. Megtaníthatjuk a Kátét, amiképp azt a konfirmációkon szokták, végig járhatom a teológiát ég lehet, hogy a szívem teljes sötétségben marad. Hány teológiai tanár tanított már, és hitoktató az iskolában, akik tagadták a keresztyénséget. Engem is tanított a teológián egy tanár, aki tagadta Krisztus feltámadását. És még nem is a legrosszabb tanár volt. De Isten tanítását meg tanulni nem lehet. Azt csak meglátni - lehet, ha az Isten megnyitja az ember szemét. Az ember sötétben van, de egyszerre csak, mint a villám, úgy ragyog fel a világosság. Az Isten Szelleme csap le és megmutatja Isten igazságát. De az egyház eltér ettől a tanítástól és helyébe az emberi tanítás lépett.

Megszervezték un. katekumarációt, mely abban állott, hogy mindenki, aki a keresztyénséghez közeledett beíratott egy iskolába és ha azt kitanulta, akkor elfogadták keresztyénnek. Tehát, az emberi tanítás, az Isten Szellemének megvilágosítását lassanként pótolni kezdte.

Mikor az emberi tanítás lép az Isten Szellemének megvilágosítása helyébe, egy idő múlva ez a tanítás, eltávolodik a Szentírástól. Ez így történt. Lassan a tanítás hamis lett és mindennek az oka az volt, hogy az ember akart tanítani és nem Isten Szellemétől tanult. A próféta megjövendölte: „*Istentől tanítottak lesztek*” - és ehelyett emberektől tanítottak töltötték meg az egyházat. Ezért az egyház elsötétült. Ha az emberek mondták volna: Istenem, Te mutasd meg nekünk az utat, akkor Isten megmutatta volna és a megtéréssel együtt járt volna az újonnan-születés. A szem meglátta volna Isten rejtett útját. De az ember megelégedett az emberi tanítással és az egyház megtelt tévelygéssel és mivel az Isten távol maradt az egyháztól a negyedik területen is ugyanez a tünet állott be.

Amikor az Isten Szelleme már nem vezette az Istentiszteleteket, nem irányította a tagok életét, nem világosította meg a tanítóit, hogy legyen egy hatalom, amely

összetartja az egyházat megerősítették a papok hatalmát. Biblia nem ismer külön papi rendet. Nem ismert különbséget a klerikálisok és laikusok között. A római levél egyik központi igazsága az egyetemes papság. De mikor Isten már a gyülekezetekben nem vezetett nem tanított, akkor az egyházból kiveszett a hatalom, amely összetartotta volna az egyház tagokat. És akkor egyszerre szükség lett papokra. Mivel azonban a papokat is fegyelmezni kellett, ezért, ezek között is, különböző rendek támadtak. Lassan különböző egymás fölött álló kisebb, magasabb, rendek keletkeztek. Kezdetben a püspök és a presbiter egy volt. Később a püspök első presbiter lett. Így fejlődött ki a papi rend. A püspökök fölé érsekek állottak, majd bíborosok, majd bíbornokok, pátriárkák, majd mindenki fölé a pápa. Ha az egyház azt mondta volna, Isten a te égi hatalmad vezessen bennünket, akkor ez az égi hatalom tovább végezte volna munkáját, de az emberek nem érezték Isten jelenlétének hiányát, s elvégeztek mindent, amit Isten Szellemének kellett volna elvégezni.

Így romlott meg az egyház szervezetben is. Az egyház megromlásának tehát az oka az volt, hogy az ember lépett Isten helyébe. Átvette a munkát, amit csak Isten tud végezni. Ahol Isten Szelleme világít ott Isten segít és győzedelmeskedik. De ahol távol van ott babonára és varázslásra van szüksége. Az úrvacsorából és a keresztségből így lett varázs-szertartás. Mindkettőt lassan úgy tekintették már, mint bűnletörő szert. Ezért adták sokszor pl. az úrvacsorát haldokló betegnek, mintha a külső szer lemosná a bűn szennyét. De szükség volt rá, mert Isten jelenléte hiányzott. Ha nincs jelen Isteni babonára van szükség, Az úrvacsora az apostolok idejében nem volt más, mint szent emlékezés Krisztusról, Krisztus jelenlétének bizonyítása. Később varázsszer lett. Az emberek azáltal, hogy a kenyérből és borból részesültek jutottak az Istennel való kapcsolatba. A kenyérral és borral együtt ették meg a bűnbocsánatot. Mikor emberek a keresztségben és úrvacsorában bíztak, akkor Istenre többé nem volt szükség. Hogy emellé még más durva babonák is kerültek és a keresztyén élet megtelt babonás szokásokkal és az Isten helyett a szentekhez imádkoztak, és Jézus helyett Máriához, ez mind arra vezethető vissza, hogy eltűnt az isteni a valóság és hegyére lépett az emberi.

Ahhoz, hogy az egyház visszatérjen a maga régi mivoltához arra volt szükség, hogy az ember visszalépjen és Isten újra a helyére kerüljön.

Akkor Isten gondoskodott arról, hogy a bálványok ledőljenek, úgy, hogy egy ágostoni barát egész lélekkel, kész volt életét odaáldozni. Gyötrődve kereste bűneire a bocsánatot, akkor egyszerre megtalálta a bűnbocsátó Istent - Isten Igéjében. És mikor megtalálta, tudta, hogy ezt ki kell kiáltania. Ez az egyszerű kis barát volt Luther Márton. Mikor ezt a tanítást kikiáltotta a világba, - hogy

közvetlenül papok nélkül megkapható a bűnbocsánat. Akkor ez a bizonyágtétel olyanná vált, mint pörölycsapás Isten kezében. Aki reformált nem Luther Márton volt, hanem Isten. Luther csak eszköz volt Isten kezében. Mikor tanításai elterjedtek az egyszerű emberek titokban összegyűltek, egy egyszerű kovácsmester házában és ott az igazságra szomjas emberek olvasták Luther tanításait. Közéjük tévedt egy képzett jogászember, aki testvérként leült a tanulatlan emberek közé és olvasták Luther tanításait és mikor vérré vált benne a szó, el kellett menekülnie, hogy mentse életét és a kovácsmester máglyán végezte életét.

A tudós ember Kálvin János volt.

Ez a reformáció! Reformálni annyit jelent, mint visszatérni az örökkévaló Istenhez. Isten elé állni és ezt mondani: Nélküled egy lépést nem tehetek, Uram nem bocsátalak el, míg meg nem áldasz. Mikor az őszinte egyszerű lélek ott áll Isten előtt, mint egy koldus, aki nem tud csak felkiáltani: Istenem segíts! Akkor Isten jön és segít. Reformálni az egyházat annyit jelent, hogy visszahozni az eltűntetett Istenhez. De a reformációval felékesíteni magunkat és azt tanítani, hogy különbek vagyunk, mint a többi egyház, ezzel csak hazudni lehet a reformációt. Ez olyan, mint mikor a kutya, visszatér a maga okádásához.

Miért kellett Péternek ennyit szenvedni, egyedül maradni? Egy Müllernek egy Frankénak és annyi más igazi keresztyén embernek, egyedül járni, félreismerten megtagadva? Mert a reformáció örök, állandóan ismétlődnie kell, vissza kell térni az Istenhez, vissza kell hozni az Istent az egyházba.

Egy kérdésre keresem a feleletet ma este. Vajon elég-e az egyéni megtérés? A gyülekezetnek, az egyháznak nem kell megtérni? Vajon elég-e ha az ember saját maga megtér? Reformációra van szükség?

- Igen elterjedt az a felfogás, hogy az ember gondoskodik saját üdvösségéről, azután alkalmazkodik a többséghez. Ha Luther Márton is ezt vallotta volna, akkor nem lett volna reformáció? De Igen! Akkor Luther és Kálvin helyett Isten mást hívott volna el. De hála érte, hogy őket használhatta fel. Istent megtalálták és közölték a többiekkel. Istent megtalálni, és közölni a többiekkel - ez a reformáció! Nem elég az, hogy én tudjam, hanem bizonyágot kell tenni róla a többieknek - ez a reformáció. Nemcsak arra vagyunk hivatva, hogy megtaláljuk Istent, hanem hogy bizonyágot tegyünk és hogy ez milyen fontos, mutatja az a tény, ha valamit kaptál Istentől és azt elrejtet; zsebkendődbe varrod, gonosz, hitvány szolga vagy, akit az istentelenekkel fognak majd egybevetni. Jézus azt mondja: „*Ha valaki megtagad engem az emberek előtt én is megtagadom az én mennyei Atyám előtt, ha valaki vallást tesz rólam az emberek előtt én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt*”. Tehát az a felfogás, hogy az ember csak magáról

gondoskodjék, és a többi emberrel ne törődjék, nem más, mint hitvány önzés, ami miatt kivettetik a külső sötétségre. Ezért van szükség reformációra ma is.

Nézzétek! Ott, ahol az ember az Isten helyén áll, ott van az a pusztító utálatosság, amelyről Dániel beszélt. Ahol az Isten helyét az ember foglalja el, ott van a Dániel szörnyű látomása, az imádott ember, az antikrisztus szelleme. Mindenütt, ahol az ember foglalja el az Isten helyét, ott van az antikrisztus. Az antikrisztussal együtt élni, ugye nem vágyódtok?

A Krisztusról szóló bizonyágtétel mindig szenvedést jelent. Krisztus azt mondja, hogy *„ha valaki Őérette meg nem gyűlöli atyját, anyját, fítestvérét, nőtestvérét, feleségét vagyont és mindenét, amivel a földön bír, nem méltó hozzá”*. Az egyháznak egy nagy bizonyágtételbe kellene átlépnie. Mindazok, akik az emberhez alkalmazkodtak, menni fognak az ember után, de ha valaki összetörik és Istenhez kiált Isten nem hagyja egyedül a sötét éjszakában.

„Hívj segítségül engem és én megsegítelek téged”.

Mikor összetörik ami emberi, ami külső, akkor egy csodálatos reformációt kezd el Isten. Isten újra akar Luthert és Kálvint támasztani. Az evangélium újra hangzani fog, nem formák lesznek, hanem az élő Isten-i szellem. Lesz reformáció az összetört szíveknek.

Nézzétek! Ebben a szóban: reformáció benne van a forma. Ez a megtévesztő. Mert nem a formában kell visszatérni Istenhez, hanem magához az Istenhez kell visszatérnie. Monajátok meg nekem, ha valaki az Istenhez visszatér, járhat-e a régi formák között? Lehet-e e új bort ó tömlőkbe önteni? Lehet-e az új foltot a régi ruhára felvarrni. Nem de szükséges az új tömlő, mert az új bor és régi tömlőt szétszaggatja és szükséges az új ruha, mert az új folt a régi ruhát szétszaggatja. Nem fontos az új ruha annak, aki újban akar járni? A régi tévedések között, lehet új életet élni? Vagy pedig reformálni kell az egyházat? A formának követni kell a tartalmat, de nem a forma az első, hanem a tartalom. Újra rátalálni az Örökkévaló Istenre. Ez a reformáció! Isten adjon nektek meglátást az Úr kegyelméből.

„Csia Lajos - feljavított kézírata.”